

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок Ч. 1а. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 223-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошто: П. К. О. Львів 504.090
Банку Чеських Лівон.
Прага „Діло“.
Рукописи не повертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . . . 2.00 зол.
Чвертьрічно 15.00
Піврічно 30.00
Річно 60.00
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ-
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 1.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ 5-КИ „ДІЛА“ В ОБЕМІ 10—12 АРКУШІВ ДРУКУ.

Українська делегація у прем'єра Ген. Славой-Вкладковського.

Агенція АТЕ повідомляє: Голова ради міністрів прийняв у середу українську делегацію, зложену з послів Мудрого і Пеленського та голви „Просвіти“ д-ра Брика.

Які уступки готова зробити Прага судетським німцям?

ЧЕХОСЛОВАЦЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ ГЕНЛЯНА — ПРЕДМЕТОМ АНГЛЮ-ФРАНЦУЗЬКИХ НАРАД.

Чехословацький посол у Лондоні представив у середу британському уряду проєкт пропозицій, що її хоче зробити праський уряд Генляна:

- 1) Німецька меншина як правна особа дістане з державного бюджету субвенцію, якої еквівалент на власну відповідальність. Вона служитиме для утримання шкіл, поліпшення шляхів та для інших цілей публічного ужитку.
- 2) Німецька меншина матиме рівні права при пошукуванні праці.

3) Німці займатимуть пропорційну кількість становниць у державних і самоуправних урядах.

Ці уступки вважає чехословацький уряд максимумальними. Він не дозволить, щоб у німецьких школах ішла наука в дусі націонал-соціалістичної доктрини.

В четвер британські та французькі міністри подрібно розглянуть і обговорять чехословацькі пропозиції.

Програма англо-французьких нарад.

Денний порядок нарад між представниками британського і французького уряду такий:

1) в четвер передполуднем: англо-італійське порозуміння та його наслідки, які торкаються Англії та Франції;

а) виследи франко-італійського порозуміння,

б) положення в Іспанії,

в) визнання італійського панування в Абіссинії.

2) в четвер пополудні: положення в Середній Європі,

а) відношення до Німеччини,

б) питання німецької меншини в Чехословаччині,

в) положення Чехословаччини, Мадярщини, Румунії та Югославії після аншлюсу; господарські відносини наддунайської кітловини.

3) в п'ятницю передполуднем: військова співпраця Англії та Франції:

а) спільна акція для летунського дозброєння,

б) співпраця в ділянці з'єднаної стратегії,

в) спільне заосмортрення у сирії для воєнного промислу.

В п'ятницю пополудні:

4) нейтральність Швейцарії,

5) співпраця на Далекому Сході,

6) зредатування спільного комюнікату про виследи нарад.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕМ'ЄР І МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ПРИХАЛИ ДО ЛЬОНДОНУ.

Прем. Давьдс і мін. Бонне приїхали на летунському майдані у Кройдоні, де їх повітав мін. Галіфакс; відтіля вони виїхали до Лондону.

Ще про пресове порозуміння.

Львів, 28. квітня 1938.

Порозуміння української преси, закінчене перед великодніми святами, не перестає бути предметом зацікавлення і розмов. Великодні свята, на які люди розділяться зі Львова до родин у краю чи з краю приїдуть до Львова та коли взагалі оживається, товариський рух, дали добру нагоду перевірити, який відгук те порозуміння викликало в широких колах громадянства. З правдивою приємністю можемо ствердити, що той відгук — якнайприхильніший, що люди немов віддіхнули з полегшою, побачивши, що ідея консолідації, якою живе весь край, не обмежується до пустої декларативної, але дійсно наводить своїх реалізаторів та позитивні якісь реалізаційні виследи. Коли казати про налії, які громадянство приважує до того порозуміння, то можемо хіба лякатися, що вони за великі, що значіння того порозуміння може навіть скромніше, ніж це собі дехто з наших громадян уявляє. Це захоплення нашої „сірої людини“, яка привикла бачити в українській львівській інтелігентській верхівці тільки гризоту, є доказом туги за іншими відносинами, за іншою атмосферою, за іншим виглядом загалом усього нашого зорганізованого політичного світу.

За актуалізацію пресового порозуміння в українській прилюдній опінії добує теж ті наші „приятелі“, яким те порозуміння не подобається — кожному з інших причин. Вони розсипають поголоски, з яких деякі навіть не позбавлені гумору. Чуємо напр., що за українським пресовим порозумінням стоїть „наперс“ Комінтерн, тому, що один із редакторів одної української газети, яка до того порозуміння належить, знайомий з одним колишнім комуністом! Очевидно, що з дотепами ніхто не полемізує ані їх не спростовує. Маємо враження, що ті, які доконче хотіли би, щоб справді із українською консолідаційною акцією не стояла українська національна рачія, лише якийсь законспірований чинник, почувався дуже погано, коли орудують такими неповажними анекдотами.

Зате радо поведемо дискусію з кожним аргументом, який вкаже на негативні сторінки українського пресового порозуміння, орудуючи при цьому аргументами, що не позбавлені річового змісту. Таким аргументом вважаємо заміт, що ми його почули від одного поважного українського громадянина: навіщо робити порозуміння з групами, які не є такими політичними величинами, що мали б в українських низах справді поважні впливи? Навіщо дучитися з групами ідеологічно чи організаційно слабкими, які не є контрагентом для другого, лиш самі можуть на спілці з чинниками, що мають авторитет у громадянстві, зискати, ту спілку для своїх цілей використати і себе самого скрипити.

У цьому аргументі є безумовно зерно правди, дарма, що в наших часах, коли нема таких критеріїв впливу різних організованих політичних груп на маси, як напр. демократичні вибори, свободні політичні віча, політичні дискусійні вечори і т. п., — важко мірати метром ріст партій і груп. Але можна згорі погодитися з тим, які впливають про слабкості різних груп, що входять у склад українського пресового порозуміння. Противники ФНЕ числять, у яких повітах та партія має розмірний вплив та на яких де людяк спірається; противники радикалів негативно впливають на заломлення впливу тієї партії наслідком загального упадку міжнародного соціалістичного руху.

Реєстрація жидівського майна в Німеччині.

Маршал Герінг, як повновласник для здійснення 4-літнього господарського плану, наказав усім жидам німецьким підданам зголосити зади своє майно в Німеччині та за кордоном. Жиди-чужинці зголосять лиш своє майно в Німеччині.

МЕТА: ГОСПОДАРСЬКА ВІДБУДОВА АВСТРІЇ.

Німецьке Інформаційне Бюро пояснює, що метою цієї постанови є підготовка до господарської відбудови Австрії. Крім того йде про те, щоб припинити індивідуальні протижидівські

виступи і уможливити розв'язку цілого жидівського питання законодавчим шляхом.

АВСТРИЙСЬКЕ ДУХОВЕНСТВО НЕ МОЖЕ ЗАЙМАТИСЯ ПОЛІТИКОЮ.

У віденському архієпархіальному деннику появилася заборона для духовенства брати участь у політичному житті, зокрема ажувати проповідницькі для нецерковних цілей.

Частина австрійського духовенства хоче вислати до єпископату подяку за його патріотичну поставу супроти аншлюсу.

На еспанських фронтах.

НАЦІОНАЛЬНИЙ КОМУНІКАТ.

Національна головна квартира повідомляє: Не зважаючи на злу погоду, нац. війська заняли

на фронті Теруелю

місцевості Досторрест і Лидруан та ряд важких становниць, крім того на півн. схід від Альфамбри-Орріос, Ескорігуелю та Вільяльбу Альту.

На побережжі

галісійські частини відбили протинаступи червоних та знищили два їхні панцирні поїзди.

Провідники „залізної гвардії“ в монастирях.

На приказ румунського міністра внутрішніх справ замислено на рік у монастирях Тісма-на і Доагоміона на Буковині та в місцевості

У Піринейх

відбили нац. війська сильний ворожий наступ.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

Як подає барселонське міністерство оборони,

на відтинку Алькосербе

червоні відступили на становниці на північ від Баренко де Сан Мігуель. На відтинку Сальс-де-ллі відбито національні наступи.

В околицях Альфамбри

відбито з великими втратами національні атаки.

Меркуреа Сіокунолі в Семигороді 157-ох провідників „залізної гвардії“, арештованих перш 10-ма днями

протиправні УНО обмежують її розміри впливу до станиславської єпархії, так само, як приймають „Українському Бескидіві“ розміри впливу тільки на терені єпархії перемиської. „Мета“ — чуємо — затримати політичне антагонізм з моментом, коли Католицький Союз відмовиться грати якунебудь політичну роль. „Жінка“ є виразником аполітичної організації, а який організований жінок найрізноманітніших поглядів, а „Діло“ при всьому своєму авторитеті трибуни прилюдної opinio — не має за собою ж ніякого організаційно-політичного апарату і не має навіть організованої політичної групи.

Усе це в порядку. Не станемо ми вилучати відчинених дверей, ані оспоривати правду, якою — підкреслені якраз цим чи трохи більшими фарбами — в засаді захищаються — правдами. Пригадаємо тільки, що ніхто інший, а ми самі, характеризуючи українську дійсність, стверджували вже рік тому, що всі українські політичні партії і групи слабкі — слабші, ніж були у переднормалізаційному періоді, у періоді перед виборами 1935. року. Коли кажемо про всі партії, то не шукаємо в їх числі назвати й УНО. Не будемо тепер аналізувати причини, які склалися на те явище, явище безумовно сумне і прикре, подекуди навіть трагічне, бо чейже слабкість українських політичних партій стала головною причиною польського наступу. Стверджували ми теж і стверджуємо далі відсутність українського політичного осередку, відсутність українського центру диспозиції та відсутність такого українського політичного чинника, який користувався би правдивим найширшим моральним авторитетом. Очевидно, що така ситуація дозволяє групам слабким згодуватися до слова і впровадити понад той рівень, на якому вони захищалися би, кожно було у нас сильна, сконсолідована, повна морального авторитету у своїх і чужих рідна політична партія, відповідальна за всю нашу політичну дійсність і така, яка вміла підкреслювати питома вагу українства та підтягати щораз більше агору його політичне значіння.

Але в оцей нашій київській внутрішньо-українській дійсності, коли позицію закріпився той відповідальний осередок української громадсько-політичної диспозиції, не можна стояти на становищі, що треба з заложеними руками ждати „що з цього вийде“, бо це, дуже близьке до ста-

роукраїнського „жесту то буде“. Поруч із заходами санувати внутрішні відносини в УНО, санувати їх настільки, щоб і той авторитетний осередок диспозиції повстав і широка політична консолідація стала можлива, — треба збирати разом бодей ті рідні українські політичні партії, групи й течії, які хотять власною з собою говорити та по мірі своїх сил санувати загальну українську атмосферу. До українського пресо-лого порозуміння можна застосувати просто в класичний спосіб казку про слабі прутки, які разом зв'язані творять здоровий бунт. Навіть при дуже скромній оцінці впливів тих політичних груп, що стоять за різними пресовими організаціями, які приступили до нашого порозуміння, всі безспорно мусять признати, що 1) кожний із тих часописів (політичних груп) таки має свій гурт однодумців (прихильників та 2) разом творять вони таки дуже поважну частину, якщо не більшість, народу, мають за собою великий моральний авторитет та є виразником тої української прилюдної opinio, якої ніхто зі своїх і чужих лежоважити не може. Коли недобре перебільшувати значіння окремих політичних гуртів, то мабуть ще гірше — зовсім лежоважити їх та не бачити того, що є.

Коли ж хтось висуває сумнів, що той чи інший член порозуміння використовує його для своїх вузько-групових цілей, то рішає тут передусім віра у себе самого, у свій політичний хист та вмільсть відіривати речі спільні і великі, від річей окремих і малих. Маємо теж враження, що не пошкодить ставитись і до земляків своїх з трошки більшим довіром, ніж ми з ним завжди звикли ставитись. Тепер наперед такі важкі часи, що не можна згорі відкидати тезу, що навіть дуже егоїстично настроєні групи відмовляються частинно від свого клішного характеру й егоїзму, прийшовши до переконання, що цього вимагає всенародний інтерес.

Ніхто у політиці не робить ніяких пактів на тисячу літ. Кожний пакт, кожне порозуміння мусить витримати пробу життя. Ті, які заключували українське пресо-е порозуміння, робили його в пересвідченні, що саме практичні життєві справи вимагають його: справи української дієвості. Маємо тверду віру, що життя викаже правду наших сподівань, — колиж покажеться інакше, тоді й будемо думати про інші засоби. Бо нема політичної ситуації, з якої не було б виходу.

ік.

Великі події та їх відгук у Женеві.

(Від власного кореспондента).

Женева, 19. квітня 1939.

В початку минулого тижня міністерство зовнішніх справ Великобританії подало дуже коротко до відома Генеральному Секретарю Лиги Націй, що уряд його Величності Королівства переглянув ненормальне становище, яке випливає з того, що багато членів Лиги, а тим і п'ять держав, що заступлені в Раді Лиги, визнають суверенність Італії над Етіопією, або принаймні рішення, що містить у собі це визнання, тоді як інші держави члени Лиги цього не робили. Уряд Великобританії вважає, що це становище повинно бути змінено. Через те він просить поставити на довший порядок найближчої сесії Ради (9. травня) таку справу: „Наслідки, що випливають із сучасного становища в Етіопії“.

Величчезне значіння цього звичайного по формі повідомлення зрозумів як слід і самий Генеральний Секретарь, і цілий світ. Секретарь зробив добру справу до злочини відхиляючи до кожної відповідальності Лиги Націй за „нормальне становище“ у справі Етіопії. Крім цього в колах Лиги не мають найменшого сумніву щодо того, що справу покладатимуть в той чи інший спосіб так, як цього буде жадати уряд Великобританії. Навіть опору з боку Франції не передбачають. Отже коли Літвине чи якийсь інший заступник московського уряду скаже робити тут формальні труднощі, то він зможе числити собі на підтримку „єврейського уряду“, Китаю, ЧСР і свого негуса, який згідно з повідомленням свого посольства в Лондоні, живе всіх заколах, щоб не допустити до звичайного члена Лиги від їх зобов'язань.

Засоби ці справи дуже обмежені, бо провадяться Англія Ліга ризикує рішення свого існування. Зрештою від неї бажать справді небагато. Мож укласти англо-італійського порозуміння зовсімими у змисленні листах зазначено, що „бритійський уряд бажав послужити всім перешкоди, що можуть обмежувати волю членів Лиги щодо визнання італійської

суверенності над територією Етіопії і пропонує поробити заходи на ближній сесії Ради, щоб висвітлити з цього погляду становище держав, що беруть участь в Лізі“. А в точці б. умов зазначено, що „італійський уряд повинен за певнення дати ним Лізі з 29. червня 1936 р., що тубимців східної італійської Африки не будуть примушувати до іншої військової служби як до поліційної та територіальної оборони“.

Але незнанням своїм змістом лист британського уряду до Ради Лиги Націй зробив величезне враження тут, як і всюди, як безсумнісна ознака того, що англо-італійські переговори дали нарішті добрі вислід. Означити головні виследи англо-італійського порозуміння поки що досить тяжко у всьому разі вони величез-

ні. Женевська, та й не лише женевська, притягує про початок нової доби у міжнародних відносинах Європи. В тутешніх політичних колах вказують слушно на поважну рішучість попереднім і сучасним англо-італійським порозумінням. Ця рішучість англо-італійських порозуміння і впорядковано саме ті порозуміння ударемисли попередні порозуміння. Рішуче головно оспанську війну і цілий комплекс її тань злучених посередньо чи безпосередньо нею щодо Середземного моря. Рішуче виступає справу, а привою якої побоювалися з Англійською, а між Німеччиною та Італією, Англією порозуміння, гадають тут, зменшує принамісти римсько-берлінської осі і небезпечу якогось питання в ЧСР. Це порозуміння перевертає від у відносинах між Лондоном та Парижем остаточно в руки першого з них. До цього принамісти очевидно й те, що СССР, союзник Франції, арабів, згідно із слуханнями виследи редактора „Журналь де Женев“ Жана Мартіна, „калітє негліжабль“. Політичні перетворення над Парижем визначає між іншим і в тім, що остаточно перемога Чемберлена над Іденом припиняється очевидно в англо-італійській до перетворі Даладія над Блюмом, що може бути також остаточно.

Як далеко сягають європейські наслідки англо-італійського порозуміння, доводить між іншим те, що не лише женевська, а й лондонська преса пише знов ширше про це чотирьох великодержав. Кореспондент „Джордженс“ пише між іншим з Лондону: „Англо-італійське порозуміння дозволяє англо-італійське та спираючись на франко-британське співробітництво дозволить на відкрити фронт Стреси, який мав би надто протипітійський характер, а англо-франко-італійський союз, що з огляду на зв'язки Румунії та з огляду на добре ставлення Чемберлена до Німеччини, поправував би становище до того порозуміння чотирьох великодержав, за яким англійський прем'єр пропонує кілька разів у Палаті Громад...“ Тепер ці наслідки заповідатимуться добре. З італійського боку не йде так, як того собі Чемберлен бажав. Півсямня умови аустрич Муссоліні з Геріом Італою, віддаючи британській морській ескадрі і італійським портам та можливим подорожам флоту до Лондону є добрим ознакою.

По французькому боці справа стоїть невидимо поки що значно гірше. Вилучи Муссоліні і „людового фронту“ в Парижі це не переможі. Тому там ще дискусують, чи почати переговори з Італією щодо призначення в Раді французького амбасадора перед сесією Ради Лиги Націй після неї. Тимчасом не лише затримують в Раді, але й зменшують їх можливі виследи. І Лондону повідомляють також Женеву, що французькі міністри, які мають в цей час місяць відвідати Лондон, вимагають, щоб не час їх побуту там не обговорювали справу чотирьох великодержав. З другого боку англійські міністри політики, щоб не розуміти, що утримати привілей відносини з Римом не порозуміння з Берліном власне неможливо. А відсутність виборів між Лондоном та Москвою фактично де лише зменшувати своє значіння в разі чотирьох великодержав, коли вони прийде до його закінчення, як цього сподівалися в Женеві. Тут сподівалися також, що за п'ять тижнів, які лишаться до скликання Ради Лиги Націй засують остаточно не лише справу єврейської війни, але і деякі інші. М. Даладі

Пастирський лист православного священика синоду.

У важкі часи, які переживає Православна Церква у Польщі, Священний Синод цієї Церкви видав Пастирський Лист до православного духовенства, чернцтва і вірних. У цьому листі підписані єпископи кажуть, що православний „церковний корабель“ знаходиться ніби посеред бурного моря, біля його кінця, „бо вітер протилежний“ (Мат. XIV, 24) і багато вже зосеред нас стривожилося. Якби Господь не був укладив наперед для Своєї Церкви, то ми мали б право розгубоватись і хитатись, але ось Він сам говорить: „Страшання застане у сесті і навіть прийде час, коли кожний, хто вам смерть заведе, то думайте, ніби службу приносить вам Богові“.

Ствердимо, що переживаємо сумні дні, а яких зазнавала загальна ворожнеча й депресія, що не втихав навіть у християнському середовищі, православні єпископи пишуть:

„Загальне ж злобство так зловладло людськими душами, що нікому й до голови не приходило, що Спаситель „охолодження в до-

бави“ значить, як одну з „годин“ „другого Свого приходу. Коли безсмертний може бачити, як близький вже той час, але ж не дає всіх нас буде бажаний, бо ми йде суд, а на тому суді не буде ласки і милосердя на спокушених. Спокушених мають бути гріх, і про них Господи каже: „Хто зійде один з цих малих, що вірять у Мене, а працює такому було кождо... його вірність морської глибокої“ (Мат. XVIII, 6). Але на спокушених, особливо, коли вони роблять великий гріх, відпадаючи від своєї православної, апостольської і святоотцівської віри, про них також Господи каже: „Хто відверне від Мене одного з малих, що вірять у Мене, та грешним, того посередяться його і людський, як Він прийде у славі Свого Отця“ (Мат. XXIII, 38).

Лист закінчується закликом:

„Кріпиться ж, отці, брати в сестри і брати, пасторі Церкви, бо для душі Церкви в мирі до хвіща, улюблені діти ваші, а ми

мишому поклонінню. „Ласка Господа нашого Ісуса Христа й любов Бога Отця й спільнота Святого Духа у всіх Вами“.

Підписав: Варшавський Митрополит Дю-

нісій, Польський і Писський Архiepіскоп Ален-сандр, Волинський і Кременецький Архiepіскоп Алексій, Гродненський і Новогрудський Єпископ Сава, Острожський Єпископ Симон.

Українці в Німеччині обідналися.

Різдво з прилученням Австрії до Німеччини сталося важким подієм у житті українців на території Німеччини. У Відні повстав Комітет об'єднання українських національних організацій, який вступив негайно у переговори з „Українським Національним Об'єднанням“ у Німеччині і підписав з ним цим днем договір, за підставою якого об'єднані у Комітеті віденські товариства стали Філією УНО у Відні. Згадані товариства це: Українське Робітниче Т-во „Громада“, Українське Студентське Т-во „См“, Т-во „Український Клуб“ і „Український Кіночий Союз“. Всі ці чотири організації входять корпоративно у склад Філії УНО у Відні. Тимчасовою Управою тієї Філії (до часу найближчих Заг. Зборів) став згаданий Комітет віденських організацій. У склад цього Комітету входять: д-р Остап Грицай, що тимчасово виконує обов'язки голови, д-р Микола Залізняка, секретар, студ. Я. Явний, заст. секретаря, ген. Віктор Курманович, д-р Микола Сушко, робітник Іван Лупій, робітник Іван Луців, радник Омелян Тарновський і Олена Левицька, вдова по адвокату.

Приєднання віденських організацій до УНО відбулося одночасно зі зорганізуванням українців у Данцігу в Філію УНО — так, що УНО стало організацією, яка охоплює подавляючу

більшість українства у Німеччині і є сьогодні єдиною українською громадською організацією у Відні і Данцігу взагалі. У Берліні є ще трохи українського елементу поза УНО, але останнє об'єднання української еміграційної маси у Німеччині в єдиний організації буде ймовірно не без впливу і на ці одиниці в гуртки.

Берлінське УНО очолює Управа в такому складі: полк. Тиміш Омеляченко, кол. адютант, організатора „Синьої Дивізії“ ген. Зеліньського (Данціг) — голова, радник Олександр Семан — І. заступник голови, ред. Юрій Артюшенко — ІІ. заступник голови, робітник Василь Чайківський — секретар, землемір Іван Скрипка — член Управи. Згідно з правлінняком віденської Філії УНО увійшли до Центральної Управи в Берліні д-р Микола Сушко і Іван Лупій.

Факт об'єднання української еміграції у Німеччині — це прояв тих здорових тенденцій українства за кордоном, які ми мали змогу бачити напр. у подібному об'єднанні української колонії у Харбіні на Далекому Сході. Це тенденція, яка вказує на перемогу здорових думок серед української еміграції. Від повної перемоги цих думок надіяється тільки добра для української нації.

на всі, що зміцнює шкірні тканини

українську сторону, перекреслюючи не тільки дотеперішні угодово-нормалізаційні можливості, але явно мобілізуючи українське громадянство під гаслом боротьби з польщиною!

А до цієї мобілізації — каже автор — українського громадянства багато не треба: середнього сьогодні такий гін до консолідації, що — як це видно зі статей у „Ділі“ — воно готове піти навіть на порозуміння з москвофілами, щоб тільки створити об'єднання для оборони перед польським наступом.

Але не вважючи на те, що з одного боку йде радикалізація настроїв, зростає взаємна ненависть та зазіскість, автор статті додає, що „приплив схвильованості та взаємної ворожості опадає“. Йому здається, що період „найвищої кон'юнктури“ впливів Ромера і Ст. Грабського минув. Він зазначає, що останні загальні збори Секретаріату Порозуміння відбулися без підкреслювання протипольських виступів.

„Можна надіятися, що під фірмою тієї організації маломістечкової „держави“ мужі“ також не скликатимуть віч для боротьби з... наїздом українців на Львів з нагоди миттєвої „Просвіти“ (автентичної). Здається, що вже у багатьох, справді чесних, не опереткових, польських патріотів відзначалося почуття стида за цей дефіцитний та мінімалістичний, що так дуже компромітує подальші „комплекс нижчості“, який викликає панікерські настрої на польській вулиці на вістку про кожний український зїзд у Львові! „Львів zagrożony, 100.000 українських селян валить на Львів на заклик „Просвіти“, „Лугів“ і „Сокола“, польськість міста згине під хвилями українства“ — чи цього роду гасла й оклики, в атмосфері яких відбувалося кілька тижнів тому віче в залі польського „Сокола“ у Львові, не дискредитують і польської державності у Львові, і влади і самої польськості цього міста? Тільки мимоходом треба згадати, що українці, яких запитали, як то воно є з тими 100.000 селян, що мають йти на Львів, робили великі очі, бо знайшлися у клопітному становищі: а можеб так справді поважно подумати над цим диким задумом, що зродився у мізках, охоплених хронічною панікою, енедією і

З польської преси.

Чи польська державна необхідність каже „добачувати“ українців?

„Щораз гірше, чи зворот до кращого?“ — питається п. Ст. Ів. у статті під таким наголовком у „Бюлетині Польско-Українськ“ (ч. 17, з 24-го квітня ц. р.) маючи на увазі польсько-українські взаємини. І відповідає, що не вважаючи на те, що ці взаємини сьогодні назовні ще загострюються та заогинюються, внутрі можна вичути деякі позначки заломання цього курсу загострювання, характеристичного для останніх кільканадцяти місяців чи двох літ на віatinку національного питання. Загострення цих взаємин спричиняють такі акції, як „ревіндикаційна“ на Волині (Гриньки) та боротьба поляків за „стан посядання“.

„Наше місцеве громадянство гадає, що всі ці згадані та інші подібні акції — це прояв активності громадянства, що успішно збільшує стан свого посідання. Таким чином польсько-українські взаємини на о-

країнах надалі укладаються під кутом боротьби за матеріальний чи чисельний стан посідання, боротьби, яка — очевидно — фанатизує одну і другу сторону, навіть у тих випадках, коли сама річ з національною боротьбою безпосередньо не зв'язана. Польські ура-патріоти тішуться, затирають з задоволення руки, триюфально несуться зі своїм „відродженням активізмом“ і на кожному кроці дають своїм співсусідам відчувати, що їх активізм ні трохи не має на меті власного творчого польського конструктивізму, тільки — боротьбу з українством! І це найсумніше: бо з одного боку викривлює високу ідею польської консолідації і польського культурно-господарського активізму, активізму польської політичної думки і державної громадянської праці, з другого-ж боку доводить до сказу

МАРІЯ СОКІЛ.

У здовж і вширш імервнн.

У ЦАРСТВІ ФОРДА.

В Сполучених Державах кожний третій чи третій-пів мешканець має авто. А що в Сполучених Державах мешкає щось 150 мільонів населення, отже авт є мільони й десятки мільонів. А яких 80 відсотків із них „родиться“ у Дітроїті. Чим Голівуд для фільмової індустрії, тим Дітроїт для автомобілевої. Там „старими“ — зірками, є Грета Гарбо, Кароліна Льюмбард чи Даяна Дарбін — тут, у Дітроїті: Кадіак, Линкольн, Пакард... І як у Голівуді леда чи знайдеться хтось, хто не пізнав би дебуди на вулицях якоїсь голівудської зірки жіночого чи мужеського роду, так у Дітроїті вже малі діти пізнають з віддалі „свої“ зірки: усі ці автомобілеві марки, ш Кадіак, Линкольн, Пакард чи Шевролет.

Коли ці діти дещо старші, мають десять чи дванадцять літ, тоді з віддалі кількадесяти метрів розрізняють вони вже модель авта: чи воно збудоване в р. 1935-ім чи 1937-ім; чи за дві три роки вміють вже й самі провадити авто і дехто із них навіть вміє промінати старе авто на нове, одержавши при цій транзакції за свою таргавку вищу ціну від ціни колишнього купна... З цих талановитих хлопців виростають потім Rockefeller, Morgan і Ford...

В Америці людина, що не має авта, це хтось із „квалітте негліжабль“, хтось із найнижчих, найбідніших шів. У Дітроїті — це просто доказ на показ. Розказують нам, що безробітні, які є на „деалі“, себто одержують державну

запomoгу (яка є єдиним джерелом їх прожитку і не зовсім не найгіршим, бо дає яких 60-ти доларів місячно) — ці безробітні приїжджають авто по свою допомогу... авто. Ціле місто стоїть під знаком автомобілевого промислу. На кожному кроці газолінові стації; на кожному кроці крамниці з новими автами та площі з написами „Юзд карс“ „уживані авта“. Врешті куди тільки глянути — рекламні таблиці і оголошення, які захваляють що чи іншу марку, модель чи фірму автомобілів. Із цих фірм дві найбільші: „Дженерал Моторс“ і „Фордс Моторс Компані“. Найпопулярнішою маркою в автомобілевому промислі взагалі, в Дітроїті окрема, людиною, яка стала синонімом тої продукції, є Енрі Форд.

На двох тисячах мортів розложени його фабрики: десятки велетенських будівель, сотні фантастичної форми коміннів, які димлять невинно день і ніч. Якесь рури, цілі зводі штучерно сплетених залізних рур; якесь коксові печі, турбіни, динама; там знову поїзда та кораблі, які здебільша власних — копалинь довозять вугілля, руду, дерево, ропу; якесь гори старого заліза, яке чекає, коли його перетоплять наново; якесь гігантських розмірів площі до „паркування“, де довгими, непереглядними рядами стоять авта фабричних робітників та службовців. Над цим усім мертвим світом, вартості сотень мільонів доларів, над всією людською армією, яка працює для нових сотень мільонів доларів та яка й сама найшла тут можливість праці і заробітків — над всім цим володіє Анірі Форд.

Блакитно-срібний автомобіль із прозорими скліннями і шакон. обвозить нас по всьому фа-

бричному терені — тільки невеличкій частині цього Фордового царства, на яке складаються копалині, ліси, гори й долини в різних частинах і закутках Америки. Чимий провідник опроваджує нас по фабриках і пояснює: звичайне працює в них 80 тисяч робітників та тепер, коли знову почалася в Америці „депресія“, працює тут тільки 45 тисяч. У голосі провідника, коли він про це говорить, чути якусь своєрідну інтонацію, немовби йому особисто неприємно за містера Форда, що він, бідолаха, найшовся в таких обставинах, що мусів віддати 35 тисяч робітників. „Але це тільки тимчасово!“ — заспокоює він нас і себе — „бо мабуть уже від квітня знову всі працюватимуть!“

Цікаво, чи про це знає містер Форд? Довкола нас, над головами, під ногами, ліворуч, праворуч, зпереду, ззаду — все в руху. Скрізь конвоїри, рухомі завізюки, площадки, там знову цілі рухомі пілдоги — все це у безупинному русі. Довгими рядами стоять робітники: автоматично беруть зпереду, ззаду, зліва, справа, з надголови чи зпід ніг те, що їм автоматично приносить цей ланцюг, площадки чи пілдога; автоматично роблять вони кілька, все тих самих рухів і таксамо автоматично ця частина заліза, авта чи чого там мандрує до найближчого, чергового робітника, котр й знову кількома все тими самими рухами і все в той самий спосіб посуває вперед працю над виконанням цілости.

Хто бачив останню фільму Чапліна (її висвітлювали у Львові) описав, як ми тут, фабрику Форда, той розуміє інтенції Чапліна і його незвичайний талант: в кількох початкових, фабричних сценах цієї фільми він дав синтез

мізвати одного гарного ранку 100.000 селян до „мирового“ походу на Львів?!”

На думку п. Ст. Ів., „струємо проголодливої води на розгорілі чуби польських надпатріотів, що мріють про Польщу від моря до моря на 100% „національну“ і поза безперервною боротьбою за польський матеріальний стан посідання не вміють догайнути ширших виднокругів — були останні міжнародні події, конкретно: австрійсько-німецький аншлюс і польсько-литовський конфлікт“. Ці події, хоч з одного боку деякі поляки могли зробити з них висновок, що й українців треба ставити перед докрані факти, що не треба рахуватися з їх настроями, а деякі українці могли набратися надії, що ось, мовляв, тепер „прийде черга на Польщу“, все-ж поставили загаль одного й другого громадянства перед маревом війни. А з моментом, коли доводиться поважно говорити про небезпеку війни, вирінає питання:

„Чи міжнародні відносини на східних окраїнах і ціла тутешня політична атмосфера сприяють есентуальній нашій воєнній акції? Що робити з українським питанням на випадок війни? Чи взагалі далі його „не добачувати“? Чи далі гаузувати з прометейського пляну, як з химерних мрій та фантазмагорій „графів“ з „Політики“ і всяких Бончовських з „Бюлетеню Польсько-Українськ-ого“ і „Мислєй Польської“, що для гарних українських очей „запрошують Польщу“, чи теж може поль-

ська державна необхідність приневолює саме „запримічувати“ українців і висувати українську проблему, як проблему інтегально-зв'язану з війною на сході Європи?!”

Розсудливі полки на пів окраїні держави — каже автор — мусять льотічно доходити до висновку, що якщо мариво війни таке близьке, полки мають тільки два шляхи забезпечити собі деякий спокій від українців, „яких на окраїнах рішуче за багато, хочби офіційна статистика вираховувала, що їх є „тільки“ 4 і пів мільйона“:

„або відразу ладити концентраційні табори для цілої української інтелігенції плюс сільська інтелігенція плюс відсоток аналіфбетів, яким фанатизм заступає розумовий світогляд — або з українцями справді поважно говорити й договоритися. Третього виходу немає.“

Каже п. Ст. Ів., що ще небагато є поляків, що зважались голосно так ставити це питання, але останні міжнародні події „засіяли в їх душах зерно неспокою“ і спричинили зміну настанови не тільки до національної проблеми, але й до польської дійсності: „що не треба відноситися до польської дійсності з таким нехтуванням, з таким легковаженням, з такою вибагливою усмішкою, яка розгрішує все, що діється у Річчипосполитій.“ Побожне бажання автора: щоб ця настанова знайшла свій вислів у якихось конкретних актах кращого укладу польсько-українських взаємин.

Свячене в Українській Студентській Громаді у Варшаві.

Що-року Українська Студентська Громада у Варшаві влаштовує для тих, що не мають змоги святкувати на рідній землі, традиційне „свячене“. Цьогорічне „свячене“ відбулось у власній просторій домі, яку гарно удекорували студенти Академії Мистецтв за проектом знаменитого графа Юрка Баяса, де засіло за стіл понад 130 осіб. Серед присутніх був проф. Угленко, багато української збіркової еміграції, учителів-заточених, лікарів, інженерів і взагалі тих, яких доля кинула з рідної землі аж сюди. Студентство було не так численно репрезентоване, бо багато поїхало на свята в рідні сторони.

Поблагословило „свячене“ о. арх. Видибада, склавши змістовну промову. Від Управи У. С. Г. привітав гостей п. Ростислав Сочинський, дя-

куючи за численну участь старшому громадянству, що свідчить про його прихильність до українського студентства. Потім відчитано привіт, що їх надіслали У. С. Громаді інші українські студентські організації та окремі особи, що не могли взяти участі у „свяченому“.

Радісний і бадьорий настрій панував серед присутніх, про що свідчила дружна гутірка, яку раз-ураз переривали веселі пісні. Прийшли під звуки музики й безжурного сміху затягнулись до пісної ночі. Цього дня зібрано з розпродажі листівок на розбудову луцької української гімназії 30 золотих.

„Свячене“ Української Студ. Громади — це ще один гарний прояв зорганізованого життя українського студентства у Варшаві.

К. Т.

Красномовні змагання.

Клуб Товариства „Молода Громада“ у Львові улаштує в першому тижні травня ц. р. українські красномовні змагання.

Зголошені учасники виголосять по одній

промові (не довше 15 хвилин) на довільно самим учасником вибрану тему. Виключені тільки теми політично-полемічні з життя сучасних партій. Один вечір буде обіймати тільки 3 про-

лого сьогоднішнього фабричного життя Америки. А його синонімом — „Форд Мотор Компані“.

В одній із безлічі сал на одному кінці звідкись починаються т. зв. автомобілів „підвоззя“: залізний, основний скелет, так-би мовити, ембріо будучого авто. Він мандрує — то самою системою конвеєра — від одного робітника до другого чи від одної групи робітників до другої. Одночасно мандруємо і ми. І ось бачимо, як цей безформений скелет змінює щохвіліки секунди свій вигляд: як він із хвилини на хвилину збогачується чимось то новим. Тут хтось щось докручує, там прикріплює, тут загнує, там причіпить; тут уже й каросерію накладають (воно, очевидно, також мандрує автоматично вгорі конвеєра) і точно на секунду зупиняється на місці свого призначення тоді, коли саме в низу на конвеєрі явилася нижча частина авто. Тут уже й колеса накладають, там лампи; під шолом, під авто, робітники, які лежать на спині на спеціальних, автоматично пересовуваних візочках, монтують усе, що треба в низу. І так, йдучи крок за кроком, бачимо народини авто. При передостанній групі до готового вже авто називають газоліни, смарують, чистять — і за дві-три далішні секунди авто опиняється при останній групі: тут кількох фахівців кількома шкворинами рухають очей і рук оглядають новий твір містера Форда, врешті один сідає до середини і готове авто-вперше виїждить з фабрики на світ божий.

Цілий той процес народини, який відбувається від одного кінця фабричної салі до другого, триває рівно пів години.

Крім будування авт м-р Форд має ще одну „пасію“: давню американську — якщо „давньою“ можна назвати цю ледя 150-літню істо-

рію „візної“ Америки. Недалеко своїх фабрик Форд створив єдиний в своєму роді музей: на просторі кількох сотень гектарів землі, у Дірборі біля Дітройта, він створив Грінфілд Віледж (Село зеленої лезави), куди „живцем“ переносив найкращі взірці старинних, характеристичних американських домів, шкіл, церков, судів, коршнів, крамниць, залізничних двірців, поштових урядів і т. д. — з цілковитим внутрішнім устаткуванням... Школа і церква — ті самі, до яких перед 70-ти роками сам Форд ходив, як маленький хлопчина; він їх попросту перевіз тепер сюди, як і десятки інших цікавих домів.

У домі, який є точнісінькою копією „Дому Незалежності“ у Філадельфії (напевно Форд жалкував, що не міг сюди спроводити оригіналу!) є всієї пам'ятки, які відносяться до „старої“ Америки. Очевидно тільки з „білої“ Америки, бо нема тут нічого, що вказувало б на те, що це не так давно справжніми володарями були тут червоношкірі індіанці. У величезних залах побіч цього дому, є вже цілі вистави: американського різьничого знаряддя, починаючи від перших осадників аж до нинішнього дня, американських меблів, домашнього посуду, всякої всячини. В окремій салі — історія машин. Там знову — історія залізниць: від першої до найновішої. Не думайте, що тут показані маленькі моделі або рисунки: ні, перед нами все в оригіналі! Адже-ж це музей Форда! Тут є історія предтеч автомобіля, повозу та карити — знову кількадесят зразків, включно з колишніми каритами президентів Сполучених Держав — врешті історія авто: від першого моделю, який збудував Форд (як читаємо на картонці, в першому році існування фірми, Форд випroduкував аж три авто) аж до найновішого. М. ін. є отут і авто, вперед

Що писало „Піло“ 50 років тому

Ч. 83 Середя, 26 (13) квітня 1908.

АВДІЄНЦІЯ У ПАПИ

Не вважачи на те, що дехто висуває думку, що українська делегація повинна добитися окремої авдієнції у папи, відбулася спільна авдієнція авдієнції і поляків. Кереспондент „Піло“ там був. Папа (Леа XIII) висловив на ступені авдієнції трону і сім на ньому. До нього підійшли кардинали Сембратович, архієпископ Моравський і архієпископ Архип. Моравський прочитав спільну адресу, в якій закликав проголошення всіх церковних актів та буновисновків русинів і закінчив поблагословивши отців та просив благословення.

„По тій промові приблизилася всі три архієпископи до стіп папи і один по одному поцілували його латинку.“

Папа встав, випростувався, дрімачоси рухав собі чоло і привітав зібраних плавною, дзвінкою і сильним голосом. Говорив близько пів години. Завів свою радість із задоволенням і прихильністю до Галичини, сказав, що всі землі і моральні змагання народів буде підтримувати, що апостольська столиця ніколи не стала перешкодою розвитку народів; наказував кріпиться у вірі, у вірі на Бога й надіятися на Нього; намінив висловити слова: „Будьте спокійні, апостольська столиця завжди боронитиме вас та у всіх випадках вступиться за вас, щоб ви мали якнайбільшу релігійну свободу. А на знак нашої прихильності до вас, улюблених, вашим родинам і всім вашим приятелям даю апостольське благословення.“

АНГЛІЙСЬКА КОРОЛЕВА У БЕРЛІНІ

Берлін, 24. квітня. Урядовий бюлетень каже, що цесар перебував ніч досить добре; рано була тільки дуже незначна горічка, загальний стан здоров'я цесаря трохи кращий. Сьогодні рано в 8 год. приїхала англійська королева, яку привітали цесар і ціла цесарська родина.

ЛЕГКИЙ ЗАРІБОК У ЛІТНІЙ ПОРІ

В новинці під таким наголовком читаємо: „Між мух потребує якийсь сміх у Нью-Йорку, що змінився виключно тресурою мух. На тисненні мух одна може чогось значити, але й та не варта, бо живе тільки один рік. Якийсь чоловік зібрав 100 мух і продав їх йому за 5 фунтів штерлінга.“

мови. Оцінку виступу перевести буде журі і сама публіка.

До журі запрошено: пп. акад. д-ра Михайла Волошина, ред. Романа Купчинського, секретаря Остапа Луцького, інж. Андрія Мельника і проф. д-ра Василя Симоновича. Журі переводить свою під оглядом змісту, будови, мови і виголошення бесіди та виступу промовця.

Найкращі промови будуть нагороджені. Зголошення та ближчі висловлення з клубу „Молода Громада“ Львів, вул. Косцюка 1А щоденно між год. 20 і 21.

Початок змагань і далішні подробиці будуть проголошені окремо.

кількох літ, яке було 25 мільйонами авто, вдованим у Форда.

Та найбільшою святістю цього „Грінфілд Віледж“ є дім, де жив і працював Томас Альва Едісон, людина, яку, як кажуть, Форд любив і подивлявся усе. Цей дім і лабораторію Форд привів сюди зі стейту Нью-Джерсі і в ньому тепер усе таке, як воно було за життя цього великого винахідника. До якої міри їм у Форда ця точність з реконструкції оригіналу, ми свідчити такий приклад: не тільки тут Едісон, його лабораторія, всяке приладдя, та й самий водопровід і та сама піч, з якої виходив вогонь, таксамо як ще за життя Едісона, але тут, поза домом, ще й яма, де стояв старий залізний і всім віднайдений: як та, що через вікно лабораторії викладав Едісон. Її точність, то вже 100-процентова!

При вході до „Грінфілд Віледж“ що у Рід-І-мандолені: велика цементова плита, у якій тисли стіп і підпис: Т. А. Едісон. Це перше кілька років, коли святкували 50-літній ювілей журналістів (тоді, як нам розказують, що Дітройт було освічене золотими лампами) і Едісон з президентом держави відкривали цей фордський музей, він на прохання Форда написав у цементі на вічну пам'ять ці слова своїм стіп і підпис.

Коли по годинах виходимо з „Грінфілд Віледж“ — до речі, нас тут обожують архітектори, як „за старих, добрих часів“ — і падає випадково на книжку, яка лежить на тринію. „Як наново ожити і спонукати старі американські танці?“ — написав Едісон і міссіс Генрі Форд.

Тільки якщо, коли в башкині гуляють весні і роки
у виринуванні чистоти на парадку в шифі. Вони
ні кофетинки, маммери і т. п. приноси до сувоя
роба прати оцюло, а не з реім башки. Все башк
ни чистий і виразковий паритур небаши баші і
шмек. Башкині речі зміною гардероба не зміло ві
теги, щоб не кофетинки. І треба показати
шукати.

Ль-Но.

Сторінка без політики.

Припадок — батько винаходів

Всі памятаємо оповідання про відкриття закону тяготіння Ньютоном. Він відкрив цей закон зовсім випадково, проходячи під одним з дерев у саду і приглядаючися яблукам, що падали з дерев. Ця обсервація дала йому спонуку до наукового пошукування закону сили притягання всіх предметів, які придержують землю в постійному віддаленні від сонця. Та це оповідання — це легенда, бо його заперечив сам Ньютон, кажучи, що своє відкриття dokonав в той спосіб, що „роздумував над тим і в день вночі“.

Знак сторінки

Чай Прівес

Сильно запашний.
Дуже вишуканий.

ПІД ГАРАНТІЄЮ
ПРИРОДНИЙ
НЕ ПЕРФУМОВАНИЙ

Багато маємо різних легенд, які торкаються багатьох славних винаходів, та їх створив не припадок, але вперта, пильна й витривала праця вчених.

Можна теж сказати, що життя й наука, особливо техніка, багато завдячують припадкові.

Відомо, що випадковій завдячуємо відкриття Америки, а саме Колумб хотів доплисти до Індії і відкрив зовсім інший, новий суходіл. Зовсім випадково ворухнувшись м'язи ніг жабки, яку препарував Гальвані. Це було початком відкриття електричного струму, який нині грає таку велику роль в житті людства. Також випадково відкрив Рентген проміння „X“, які стали добродійством для людства при досліджуванні й ліченні різних недуг.

Морська ліхтарня й різного роду рефлектори, які сповіють таку важку роль визначаючи дорогу для пароплавів і для літаків, повстали з того, що в р. 1769. заложився один із членів математичного кружка університету в Ліверпулі зі своїми товаришами, що він зуміє відчитати часопиє при світлі одної свічки у віддалі 10 метрів. Він той заклад виграв у той спосіб, що виліпив дно дерев'яної миски кус-

тинками розбитого дзеркала і створив таким чином прототип рефлектора, якого нині уживаємо при ліхтарях.

Нічого іншого, як лиш припадок спричинив те, що славний данський фізик Ерстед, який положив свою бусолу в сусідстві дроту, яким перепливав електричний струм, заперимив, що голка бусолі з невинснених причин відхиляється від свого правильного напрямку. В той спосіб він відкрив електричний магнетизм, який сьогодні переказує нам телефоном звуки людського голосу, або звуки музики. Нині електромагнет може піднести тягар сім разів важчий від себе, нпр. на дощі, що її вдержує електромагнет, спокійно може стояти дві особи. Легенда про домовину Магомета, що висить у воздуху в Каабі між двома могутніми магнітами, стає при теперішній техніці зовсім імовірною дійсністю.

Також завдяки випадковій повстала перша машина до шиття, якої творцем був убогий кравець Гартрав, який хотів допомогти у праці своїй доньці при ткацькій варстаті. Відповідний висновок виміркуваний із того, що пущена на підлогу голка підскочила, навів його на думку, завдяки якій крім машини до шиття повстали також механічні ткацькі варстаті та одночасно з ними величезні прядильні і ткацькі промисли, підстава багатства Англії та інших народів, але й одночасно прокляття надмірної механізації праці.

Наколесництво, особливо моторизація не розвинулася так сильно, якби не батьківське серце д-ра Дунаюпа, який співачував своєму синові, що товкся на тодішньому „вельосипеді“, знав на думку оwinути його колеса старим гумовим вушем від сивакви, що нею поливали горючовину. З того випадкового помислу зродилася нинішня гума й роверова і самоходова „душа“; д-р Дунаюп залишив після смерті зсьому синові мільйонної вартости майно, яке заробив саме на тих гумах.

Вкінці припадок приводив дуже часто до відкриття природних підземних багатств. І так, нпр. олень, що втік перед погонею, показав дорогу до найбагатших копалинь міді у світі у Швеції; діти, які бавилися в піску, найшли перший діамант в Полудневій Африці, зеренце золотого піску у шапку застріленої перепелиці наведено на слід золотодобних злож на Угорщині.

Багато можна би ще оповісти таких припадків, які трунули вперед людське знання, поступ і техніку.

КОМПЛЕТ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛО“

24 томи вартости зол. 49.—

ТІЛЬКИ ЗА 30Л. 30.—

Ірина Вільде: ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ — новелі 1.20
Улас Самчук: ВІДНАЙДЕННЯ РАЙ — новелі 1.20
Софія Яблонська: З КРАЇНИ ОПІО І РИЖУ репортаж з Китаю 1.20
Д'Ореллі: ЧОРТИЦІ — новелі 1.20
Он. Бальзам: ЧАРОДІЙНА ШНІРА — повість 1.20
Василь Масютин: ДВА З ОДНОГО. 2 томи — повість 1.20
Ольга Кобилляська: АПОСТОЛ ЧЕРНІ — 2 томи повість 1.20
Інута Гамеун: ПІД ОСІННІМИ ЗОРЯМИ — повість 1.20
В. Будановський: ЯК ЧОЛОВІК ЗІЯШОВ НА ПАНА — повість 1.20
Сальваторе Фаріна: ЛЮБОВ ОПОВИТА БРЕХНЕО — повість і новелі 1.20
Володимир Бірчак: ЗОЛОТА СКРИПКА — новелі 1.20
Юрій Косач: КЛУБОН АРІЯДНИ — новелі 1.20
Іван Зубенко: КВІТКА НА БАГНІ — повість, оповідання 1.20
Федір Дудко: ДІВЧАТА ОЧАЙДУШНИХ ДНІВ оповідання 1.20
Богдан Лепкий: ТРИ ПОРТРЕТИ — спомини 1.20
Новелі Дев'яток: ЧОРНА ІНДІЯ „МОЛОДОМУЗИ“ — новелі 1.20
Фр. Аляхнович: 7 ЛІТ НА СОЛОВНАХ — спомини записані 1.20
Ілько Борщак: НАПОЛЕОН І УКРАЇНА — істор. студії на підставі невідомих документів, ілюстраціями 1.20
Юрій Косач: ЧАД — повість 1.20
Мих. Пасовський: ГРЕЦІЯ — усміх життя — ілюстраціями 1.20
Богдан Лепкий: ДО ЗАРВАНИЦІ — „із життя мого життя“ 1.20
Гергард Геземан: УТЕЧА — повість 1.20

Замовляти: „ДІЛО“ — Львів, Ринок 18
Почтова переписка 30 сот.
Хто замовить цілий комплект — не платить першого

ВЕСЕЛЕ.

ЗНАВЕЦЬ ВІНА.

Одного разу був Брамс у гостях у свого магіата, Господар, хотів показати йому гостя, славного музиканта, поставив перед ним пляшку знаменитого вина зі словами:

— То Брамс між моїми винами!

Музикант подякував за комплімент і з запалом почав познайомлюватися зі своїм винком. Коли вже було під кінець бенкету, Брамс до господаря:

— Ну, Брамс а вже пізнав добре, що дуже радо зазнайомився би з Бакланом!

НЕ ВГАДАВ!

Славний бактеріолог Роберт Кох був одного разу у своїй лабораторії. Дочка його знаходилася якогось роду реторт, банки, рурки і інше начиння з найкращими препаратами. Саме тоді прийшов до нього з його приятелями, що дуже цікавилися Кохом. Ціла увага бактеріолога була звернена на якусь посудину, сповнену паром і яка своєрідним запахом.

— Вгадай, що я варю: — питався Кох.

Гість старався відгадати, що там писується своєю цілком лінійною системою.

— Перлові?

— Ні!

— Прутні?

— Ні!

— Ну, то хіба не вгадаю!

— Ковбаски! — зраджує гостя!

Дістало.

КОМПУНОВАТИ МОЖЕ КОЖНИЙ.

Ришард Вагнер святкує свій тридцять п'ятий рік життя, багато прихильників великого музиканта приїждять до нього з Бейруту, щоб зложити йому подяку. У хестра тамошнього гарнізону виконають кілька його творів.

— Ви це дуже гарно виконали! — каже Вагнер до капеланика. Особливо дякує Тангайзера.

Капеланик росте з вітків на м. Вагнер.

— Так, так, — відповідає — Знаєш, Вагнер, компонувати може кожен, але нати — то вже важка праця!

Хто винайшов дактильоскопію?

Знаємо всі, яке значіння має у криміналістиці дактильоскопія та ледви хто догадувався би, що її розвиток повинні ми завдячувати китайцям, які перші відкрили значіння відтисків пальців.

РИЧАЛТОВІ Д Е Ш Е В І
ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155.—

Інформації:

ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 35—45

Ця, незвичайно цікава діяльність криміналістики, повстала не менш цікаво: китайці всі документи купівля-продажі та інші акти засоблювали у відтиски пальців, що зовсім заступав підпис.

Однак цей звичай довго залишався в старому Китаю і не виходив поза його межі. Щойно коли в шістьдесятих роках минулого століття цей звичай прийняв в Індії, звернувши його увагу високий англійський урядовець Сер Віліям Гершель, губернатор Бенгалії. Індійці, здебільша неписьменні, клали під різні умови й документи значайний хрест, до якого відтак часто не хотіли признаватися. Один кишень оповів Гершелю, що індійці вважають святим знак, витиснений пальцем на документі. Губернатор запровадив у себе цю нову методику, яка виявилася незвичайно доцільною. Сер

Гершель перший поцікавився науково характеристичними лініями великого пальця.

Одначе щойно з кінцем минулого століття повстала правдива наука про дактильоскопію. Великі заслуги в тому поклали американський дослідник Франсіс Гельтон. Правда, він станув спершу на фальшивому становищі, що при помочі відтисків пальців можна устатити деякі відмінні примети (передовсім походження), усеж таки вкінці дійшов до позитивного вислідку. На своє здивування ствердив він, що незалежно від ступня посвячення відтиски пальців та ліній кожного чоловіка є зовсім інші. Зате що до типових ліній, то вони у всіх людей без огляду на расу однакові.

Крім того Гельтон відкрив ще одну знаменну примету ліній пальців, а саме, що вони зовсім не підпадають ніяким змінам і залишаються такі самі аж до кінця життя.

Проте Гельтон ціле життя був лише теоретиком. Щойно Сер Е. Р. Генрі із Скотленд Ярду поділив ліній великого пальця на різні групи і створив перші каталоги відтисків пальців. Трохи пізніше данський кримінолог Ергензен впровадив деякі угодінення до скомплікованої дещо системи Генрі, а саме завів чисельну класифікацію і дав змогу вести ідентифікаційну акцію на віддалі. На основі цієї системи Ергензен повстала перед кількома роками в Копенгазі центральна міжнародної виміни відтисків пальців.

Присилайте передплату!

з польських справ.

Мін. Квятковський і ген. Скварчинський.

Польська преса широко коментує останні події в Озоні, що стали сьогодні найважливішою справою внутрішнього життя Польщі. Польський політичний і разом з ним пресовий світ поділилися на два табори: один наступав на ОЗОН, робить йому всякі закиди та витікає помилки, другий стає по боці ОЗОН-у, хотів би, щоб ОЗОН якось виїшов з теперішнього важкого становища. Перший табір — правниця, другий — лівниця.

Правниця закидає Озону, що він в останньому часі змінив напрям, що пішов на ліво, саме цим пояснюють факт виходу „Звізюнку Млодей Польські“, який в Озоні репрезентував націоналістичні тенденції. Цим пояснює правниця також велику прихильність до Озону польських груп. Але шеф Озону, ген. Скварчинський, у своїй розмові з представником агенції „Іскра“ казав, що нема мови про якийнебудь зворот на тіло, що Озон стоїть далі на становищі декларації полк. Коца.

У цій своїй розмові ген. Скварчинський нагадав опрокинуті закиди, що будьяко би Озон діяв під впливом „направців“, стверджуючи, що в головній раді Озону на всіх 80 членів є тільки 8 членів „Направів“. Але це не має ніякого значення, бо членів головної ради підбирали не на підставі якогось групового ключа, але тільки на підставі індивідуальної вартості. Ген. Скварчинський подав, відомі вже, причини виключення пос. Будзинського та заявив, що „Звізюнок Млодей Польські“ виступив з Озону тому, що він, тобто ген. Скварчинський, вима-

гав від голови „Звізюнку“ щоб перестав співпрацювати з „Фалангою“.

З цією розмовою ген. Скварчинського виходить, що в Озоні все в порядку, та що ніяка небезпека розвитку цієї організації не загрожує. А тимчасом посол Гоппе, що був членом головної ради та секретарем парламентарної групи Озону надіслав шефові Озону заяву, що резигнує з цих становищ та взагалі перестав бути членом Озону. Це у зв'язку групи „Ютра Праци“, якого редактором був виключений посол Будзинський.

Кажуть, що за послом Гоппе підуть інші члени й прихильники групи „Ютра Праци“, тобто яких 40 осіб. На те, щоб між тією групою і Озоном прийшло до згоди майже нема виглядів.

„Слово Народове“ підкреслює цікавий факт, що мін. Квятковський, хоч вголосив свій відчит в Катовицях на окружному зібранні Озону, все-ж ні разу не згадав про цю організацію, хоча говорив про необхідність консолідації. Мало того, мін. Квятковський говорив про співпрацю політичних партій, а цеж незгідне зі становищем Озону. „Як розуміти цю суперечність?“ — питається „Слово Народове“ — Чи випливає вона з різних ролей, які цим двом політикам визначили надявні чинники, чи це доказ більш суттєвих різниць?

В суботу, 30-го квітня має відбутися зібрання головної ради Озону. Не виключено, що на ньому виявляться ще деякі несподіванки, що заважать на долі цієї організації.

— о —

„Народи СРСР мають прилучитися до великої культури російського народу“.

ЗАГОСТРЕННЯ РУСИФІКАЦІЙНОГО КУРСУ В СРСР.

З нагоди роковин дня смерті Маяковського, якого Сталін вважає найбільшим совітським поетом, писали „Ізвестія“ з 14. ц. м.: „Московською мовою називають цілком слушно великою; історія зробила московський наріз авангардом людства. Московською мовою виконали свої незрівнянні твори Ленін і Сталін. Знання московської мови вважають совітські народи необхідним, бо це дає їм змогу прилучитися до культури великого московського народу“.

„Буржуазно-національні шкідники намагаються всіма засобами затримати цей великий процес збагачення культури нашої багато-національної країни. Вони намагаються зокрема розвалити навчання московської мови й літератури по школах національних республік. Напр. в Узбекистані більше ніж в половині всіх початкових національних шкіл виключено навчання московської мови з пляну наук. На Укра-

їні в багатьох містах і селах навчання московської мови припинено нібито з огляду на недостатку вчителів; приготування учителів московської мови спинили шкідники, що господарювали в органах народної освіти. В республіці надволожських німців учителі так зле приготувані, що вони викладають московську мову по німецьки. Не диво, що школярі вчать зле московської мови там, де шкідники прикладають свою брудну руку. Ліквідація наслідків шкідництва фашистських фанатиків у царині навчання московської мови має бути тепер одним із головних завдань органів народної освіти та учительського суспільства“.

„В тім величезнім будівництві, яке провадить совітські народи, московська мова відіграє велику роль, як мова народу першого між рівними. Це мусять особливо пам'ятати працівники освіти покликані нести знання московської мови до народних мас.“ (Офіор).

По широкому світі.

В Англії прийнято минулого року 13.897 патентів, з того коло 10.000 з Німеччини й Австрії.

Австрійський архидиак Оттон перебуває в Англії, бо дістав право поселитися там на постійне.

Бельгійський міністр колоній Рубенс помер на серцевий удар.

Німеччина зрештувала з участі у югорській світовій виставі 1939. р. з огляду на недостатку дефіциту.

Мексикі відмовився звернути англійському нафтовому товариству сконфісковані копальні, погоджуючись лише заплатити відшкодування.

Литовська урядова агенція „Ельта“ заперечує поголодку про саботаж на залізницях Ковно-Вильно.

Португалія святкує 10-ліття диктатури прем'єра Салазара, що дивигує державу з політичного й господарського упадку.

Румунський посол доручив дипломатичні повноваження, заадресовані до „Італійського короля й абіссинського цисаря“.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

НОВИНКИ.

— Конфіскація „Діла“. Вчорашнє число „Діла“ (ч. 89) підпало конфіскації за передову статтю п. н. „Золочівські події“ і за вістку п. н. „Польські в Чехословаччині й українці в Польщі“. Тому що конфіскація прийшла шойно вночі — наші передплатники не дістали в четвер „Діла“, але не з нашої вини.

— Від Управи Живця Черче. На численні запити у справі ричатів Управа Живця подає до відомо, що ричат у першому сезоні (від 1. 5 до 20. 6.) зол. 130 до зол. 142 (II кл. і I кл.) за повне тритижневе лікування разом з помешканням та утриманням. Зголошення можна полагати письменно або з приїздом до Черча у канцелярії Управи.

— Перша святкова проба хору Т-ва „Львівський Боян“ відбудеться в п'ятницю, 29. квітня ц. р. в год. 7.30 вечором. Приязність всіх Вп. Членів обов'язкова. — ВІДІЛ.

— Відгомін Свята Воскресення! Всім Хвальним Українським Установам і ВП. Прихильникам, що з нагоди Свята Воскресення надіслали Рідній Школі побажання, а деякі то й величодний дар „на писанку“, складає широкі подяку Головна Управа Рідної Школи: І. Галушинський, голова; д-р М. Коновалець, секретар.

— Спільне свячене відбудеться заходом усіх культурно-економічних товариств на Богданівці в салі чит. „Просвіта“ на Богданівці в неділю 1. травня ц. р. в год. 5-й полов. По свяченім товариська забава з танцями.

— Свят-Великодні бажання, які наспіли по замкненні святкового числа „Діла“. На руки Р. С. У. К. у Львові пересилає щірі побажання „Веселих Свят“ Усій Українській Кооперативній — Українська Каса в Заїштинах. — Замість святкових бажань Рідні і Знайомі аложив на „Рідну Школу“ 4 зол. — Богдан Онуферко зі Скалата. — Рідні, Приятелі і Знайомі веселого і здорового Воскресення Христового бажать — проф. Микола і Ольга Вишніваники з Люблина. — Веселих Свят „Христос Воскрес“ Рідні, Своїм, Приятелі і Знайомі бажать — Стефанія і Амброзій Леви з Собутки.

— Нововідкрита крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станіслав, Собіського 38.

— Відчит про новий устрій адвокатури вилосить ада. м-р Г. Шик у домі організації адвокатських апікантів при вул. Коперника ч. 7/1. в п'ятницю 29. ц. м. в год. 7.30 вечором.

— Краєвий зїзд пластуна в Закарпатті відбудеться 6. і 7. травня ц. р. у Мукачеві. В зїзді візьме участь майже 2.000 пластуна в однострогах.

— „Основи християнського оптимізму“. Заходом Марійської Дрижини Студенток у Львові відбудеться в неділю 1. травня ц. р. в год. 16 реферат о. д-ра Йосафата Скрутня п. н. „Основи християнського оптимізму“ у гімназії СС. Василян, вул. Длугоша 17 а. Гостям раді!

— Народа у справі розбудови львівської політехніки відбулася в середу 27. ц. м. на замку у Варшаві у присутності през. Мосціцького. В нараді взяли участь зацікавлені міністри, львівський воевода, президент м. Львова, представники промислу і наукового світа з ректорати львівської і варшавської політехніки. Протекторат над розбудовою львівської політехніки обняли през. Мосціцький і марш. Ридз-Смігли.

— Незатвердження виборів у дрогбицькій повіті. Виборів солтисів не затверджено досі, хоч вони відбулися ще в лютому ц. р. Влада не каже, що не затверджені, але й не покликую їх до уряжування.

— Небезпека полені. Нагла завишка температури спричинила приспіння таяння снігу, що грубими верстами покрив в останніх днях наші Карпати. Тому населення Підкарпаття побоюється виливу рік.

— Заблудила і замерзла у квітні. Селянка Марія Макух із Чирної коло Криниці вибралася горами до Криниці. Тому, що снігові засипали зовсім дороги і стежки, нещаслива селянка заблудила і з перевтоми сіла на снігу, де замерзла. Нещасливий випадок, що трапився при кінці квітня, тим трагічніший, що Макухова замерзла у віддаленні одного кілометра від села Чирна.

— Ендеки діють вітер. Нічю з 25. на 26. квітня у кольоні Сеньків-Куропатники, віддаленій 8 км. від Бережан, згоріли будинки, власність трьох кольоністів: Зеньонка, Кудли і Войтили. Ендецьке „Слово Народове“ у замітці про що пожежу пише, що майно кольоністів знищено вогнем „визначеним правдоподібно пржез збройнічон ренкен живіот“. Це виглядало б на звичайний вислів, без якоїнебудь тенденції. Але ж цей вислів набирає спеціального значення, коли взяти під увагу, що наголовок цієї замітки про пожежу такий: „В окресі нормалізації палов польське осаді“. Ось як! Ще невідомо, яка була причина пожежі, саме „Слово Народове“ пише „правдоподібно“, але це йому не перешкоджує у наголовок показувати пачем на... „нормалізацію“, щоб не ужити конкретного терміну, значує, що його читачам і цього натхнує досить.

— Львівська хроніка. Марія Гірабанська, зам. при вул. Личаківській ч. 47 повідомила поліцію, що її 9-літній син Філіп, ученик і кл. народної школи, виїшов рано до школи і не вернувся. — До фабрики мила при вул. Янівській ч. 11 вломилася злоді і викрали мила вартості 200 зол. — При вул. Руській невідомий напасник викрав з рук Ірині Цімерманівни торбинку з портмонею з 6 зол. та іншими дрібничками і втік на вали. — І. Ковальчук при вул. Зіморівича ч. 17 повідомив поліцію, що швець М. Кеда побирав його важко по голові.

— Пси неарійців недопущені на виставу. В днях 21. і 22. травня ц. р. відбудеться у Відні велика вистава псів, на яку не допустять псів неарійців.

— Рекорд селянина-лещетаря. Фінляндська преса повідомляє, що старенький 86-літній селянин Пекка Кітті у північній Фінляндії переїхав на лещетах 110 км. одного дня, щоб лише прибути на похорон свого приятеля. Преса додає, що старенький Кітті дійсно прибув ще на час на похорон свого доброго приятеля.

— Рекордовим роком злочинів у Злучених Державах був 1937. рік. У тому році на території Злучених Держав доконано 1.425.000 проступків, себто середньом 120 на годину.

— „Коли знову зацвітуть білі бози“, Всі мятасмо гарну мелодію цієї модної колись Гейман. Всі тужимо за запахом білого бозу. В тежодолі зацвітте. Його запаху буде всюдигато. Та знову покажується, що можемо ним шитися без осядку на пору року. Відома фабрика косметиків у Варшаві Я. Шах приготувеликий запас оліюку бозу і виробляє вичащити косметик, як пудри, шмівки, колірські води із запахом японського білого бозу „Японський білий боз“ Шаха вироблюють найкращих сирієвих краєвих і заграєних, пеге він такий дощевий, що коженні може дозати собі на цей коженний видаток.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

ТЕАТРИ.

Львівський театр.
П'ятниця 29. к. год. 7.30 „Ром Мері“.
„Світ сім'ї народності“.
Шістьма 29. к. год. 7.30 веч. „Поско-
дана сестра“.
Завтрашній Нар. Театр ім. І. Тобіле-
вича.
ТЮСМЕНИЦЯ.
29. к. год. 4.00 кураторів.
30. к. Орація.
1. 3. Новосильна.
2. 3. Лисова пісня.

КІНО.

АПОЛОН: „Каміон Молотар“ (Гарі
Бор).
АЛІАНТИК: „Фармацевт“.
БАЛТИК: „Бурштін“.
ВАНДА: „Непереможний Віль“, „Ко-
лод Бродяк“.
ГРАДІНА: „Дарський курорт“.
ЕВРОПА: „Ворос“ на оці. Родина.
чесь.
КАСНО: „Пам'яті Валентина“ (Грета
Гарбо).
КОПЕРНИК: „Інститут“ (Д. Дарвін).
МАРУСЕНЬКА: „Літній ко“ в Шерлі
Темплі і волюта Гротеска.
МЕТРО: „Пам'яті містички“, „Гри-
шка змислов“.
МІРАЖ: „Останній аларм“.
МУЗЯ: „Два життя“ і Фліт та Фліт.
ПАЛАС: „Пале ле Момо“.
ПАКО: „Графам Власіам“.
РАВ: „Знахар“.
РІВЛІТО: „Дуарський малахрі“.
РОКСІ: „Я сказала неправду“ з Лиз
Смоларської.
СВІТ: „Дітство“, „Колі та залюб-
лені“.
СТИЛЕВЕ: „Я випусти“ та режі.
ТОН: „Останній акт засудження“, „Ді-
тей Зайка“ на Кен Маллінамі.
УТІКА: „Вен соїдін“ і режі.
ХІМЕРА: „Веселий волохот“.

ФОТОПЛАСТИНОК:

(на Марієль 5).
„Турнестан — Бухара“.

**ФОТОПЛАСТИНОК „Святий“ (Пасам
„Африка“).**
„Греші. — Мала Азія“.

ЛВІВСЬКЕ РАДІО.

П'ятниця, 29. квітня 1938.

6.15—8.00 Ран. сад; 11.42 Японська
мел.; 12.00 Полудн. сад; 12.50 Концерт
орк.; 14.30 З великої остради. п.; 14.50
Вірня; 15.00 „Корона“ у Галичині; Му-
зика з п.; 15.20 Вісник вістки; 15.45
Над альбузом пот. марш; для стар-
ших дітей; 16.00 Гупіра з хором; 16.15
Вальс старого Вана; 17.00 Халупни-
тво, його роки та будучина; 17.15 Ма-
рська хорална творчість: хор, фор-
т.; 17.50 Опілля відрив; 18.10 18.50 Спорт;
18.25 Весня мистецтва, фолк; 18.55 Про-
грама на австра; 19.00 „Пам'яті Васи-
льської“ колекції Ол. Фредра; 20.15 Симф.
концерт; 20.50 Ост. вістки; 21.00—21.30
Кортеж; мелоді, муз. репортаж із п.

Субота, 30. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня аудіція; 11.15 Для
тві: Симфонічний ансамбль; 11.40 Делібе-
„Саломе“ балет; музика; 12.00 Полудн.
сад; 12.15 Концерт балет; 13.45 Театр
Улья для дітей; Ол. Васильєвський; 16.15
Нар. капели, спів; 17.00 Коли дівочі
шляхці до сити; 17.15 Мадридські
нар. пісні; у авт. Бакі Чока з супр-
форт; 18.00, 18.50 Спорт; 18.10 Фрога,
а опереток; спів, форт.; 19.00 Троїт
пісн, трітні оспів; у авт. дітей; У три-
літній оспів; 20.00 Ран. не мало, муз.
зосередж; у авт. дітей; у перерві вою год.
20.45 Вес. дівочі; 22.00 Хор з Като-
лиц, Кривоно та Лиза; 22.25 Ташкова
музика з п.; 22.50 Останній вістки;
23.00—23.30 Танк. музика з п.

Неділя, 1. травня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.30 Халоборська
таранька; 8.40 Родіє „Орхидея-аполіон“
увертюра з п.; 8.50 Як починали кола-
лісти; 9.00 Легка музика з п.; 9.30
Грам. у міксту в Галич; 11.50 XVII
Міжнар. Пономарів Торж; 12.05 Симф.
корт; 12.00 Муз. оспів; 13.10 „Каміон
у пазі“ колекції А. Фредра; 13.30 Саломе
з мистецтва; орк.; спів; 14.45 Ост.
дівочі рішачі прохання; музика
з п.; 15.45 Для дітей: Гупіра про Ко-
ліска; Мелоді; пісн; 16.05 Сервіт. рес-
тат; Р. Олександров з супр. форт; 16.45
Амер — попура тів Огара; 17.00 Пі-
д

вирок при мікрофоні: орк., спів, хор;
у перерві в год. 18.00—18.30 Спор. кон-
церт у авт. Бакі Чока, трам. в
Львову; 19.00 Театр Улья „Вузол“;
19.40 Новий вечірний; 20.00 Весня у
проханнях, орк. концерт; 20.55 Про-
грама на австра; 20.55 21.00 Спорт; 21.15
„Та вої“ весня авт.; 22.00 Палатинські
пісн; Мелодія, спів, форт; 22.30 Боке-
ра; Корт; 22.50 Ост. вістки; 23.00
танк. музика з п.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

П'ятниця, 29. квітня 1938.

БУДАПЕШТ 11.30 „Сумерк богів“
оп. Вагнера; **ВІДЕНЬ** 10.30 „Турандот“
оп. Пуцціні; **ГАМБУРГ** 20.10 „Пітшак
в Тирелю“ оп. Целара; **ЛІОНДОН**
РЕДЖ 20.00 „Маленький Батерфай“ оп.
Пуцціні; **МІЛІНО** 21.00 Ветр опер;
ШТУТГАРТ 20.15 Орк. концерт.

Субота, 30. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Весела зос. аудіція;
ВІЛГОРД 20.00 Рос. пісн; **БУДА-**
ПЕШТ 12.05 Вісник орк.; 17.25 Пінг.
музика; **БРОСЕЛЬ** **ФІЛМ** 18.00 „Су-
мерк богів“ оп. Вагнера; **ВІДЕНЬ** 12.00
Нова австр. орк. музика; 15.00 Вес. авт.;
20.00 21.00 Вес. концерт; **КОПІНГ** 14.00
18.50 Вістки; 18.00 І. Сас „Репортаж з
етнографічного музею в Мукатеї“;
Концерт хору утешити дор. торг.
академі в Мукатеї; **МІЛІНО** 17.15
Танк. музика; **МОР. ОСТРАВА** 20.15
„Гейша“ оп. Дюссона; **ПРАГА** 19.20
Орк.; **РАДІО ПАРИ** 20.15 Пісн; 20.30,
21.00 Театр Улья; 21.10 Кабарет; 22.05
Симф. музика; **РІМ** 16.30 „Турандот“
оп. Пуцціні; 21.00, 22.00 „Великий ма-
гур“ оп. Лелара.

Неділя, 1. травня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Весільні пісн; 16.00 Ве-
села трамвайна аудіція; **ВІЛГОРД** 18.00
Нар. пісн; 20.00 Нар. музика; **БЕРГ-**
МІНСТЕР 20.00 21.00 22.00 „Оберон“ оп.
Вебера; **БУДАПЕШТ** 7.30 Нар. пісн в
супр. шт. орк.; 22.25 Пінг. музика; **ВІ-**
ДЕНЬ 15.00 Музика та рецитатив; **КО-**
ПІНГ 18.00 Пес. Ю. Редіа „Д. трамвай“
відт.; концерт хору „Вандурист“; 18.50
Вістки; **МІЛІНО** 17.15 Симф. концерт;
21.00 22.00 „Танець Фані Алар“
оп. І. Штрауса; **ПРАГА** 17.00 Орк. кон-
церт; 18.30 Концерт ас-дурт Дюссона;
21.15 Симфонія п-моль Дюссона; **РАДІО**
ПАРИ 20.15 Пісн; 20.30 21.00 Симф. кон-
церт; **РІМ** 17.15 18.00 Річ. музика; 21.00
Філар. концерт; **СОФІЯ** 19.30 Сирішка;
20.00 Оспів; **ФЛЮРЕНЦІЯ** 15.30 18.00 „О.
моне Вольногра“ оп. Верді.

Радіокутик.

ДОМАГАННЯ СУДЕТСЬКИХ НІМЦІВ.

Союз Німецьких Радіоких Товариств
у Чехословаччині звернувся до виробни-
чих підприємств у домагаючись, щоб радіо-
розрахунок в Мельнику двічі працю-
вав виключно німецькими артистами, оспів-
бачивши та щоб аудіції озвучувалися
виключно в німецькій мові. Судетські
німці вимагають, що вони управління
статити такі домагання, тому що аудію-
ють до оспівачів дорослим, у формі ра-
діоких оспів. 55 мільйонів чеських корон.

ІТАЛІЙСЬКІ ПРИЙМАЧІ В АВТАХ.

В Італії радіо приймачі в автах є ще
мало поширені. Причому, але досі
гальмувала розвиток цього роду радіофо-
нів було те, що не можна було встано-
вити автослухачів, зокрема американ-
ських радіоких апаратів, до італійських
авт. Щоб зміняти на увагу спеціальної у-
мови італійських авт, кілька італійських
фабрик радіокого промислу замінили
продукцію автослухачів приймачами. Нові
приймачі вже доставляють до італійських
авт, зокрема до малих авт.

КОНЦЕРТИ РАДІОСТАЦІЙ В МЕЛЬ- НИКУ.

Дня 2. квітня радіостанція в Мельнику
перший раз від свого існування трам-
вайнула музичну аудіцію. Було це за-
мканий концерт у Голландію. Програмою
 цієї аудіції була рецитатив Януса „Та-
рос Вульва“ у виконанні Пресльї Ор-
кестри під орудою знаменитого дирижер-
стра та композитора К. Б. Януса та два
симфонічні фрагменти у „Літа“ Огос-
ра Остерелла. Вступило слово перед-
авдирок сказав голландський посол.

ЗЛОДИ ДОТЕЛУ.

Союз часу оспів з мистецтва ініціатив
людей мікрофону в Америці, який на
аудіції розмовного характеру має дум-
ку залучити „генеральні проби“ ра-
діоких програм. Він відправив цілу ав-

дицію попередити ладіві П перед не-
визначеною аудиторією, Дотепи, які „не
виходили“, віддавали та доносили.
ли новими. Нималося, що ця думка є
думка добра, тому таким чином артисти
наслідували П. Однати тепер багато ар-
тистів відступили від автисла „генераль-
них проб“, тому що майже всі думки та
дотепи „перевіряли“ наперед. Надішло
осямний артист композит, що майже всі
речі за його 15-хвилинної аудіції автисла
в інших радіоких аудіції попередити
його автисла.

КАБАРЕТ ЗПЕРЕД БАГАТІХ ЛІТ.

Паризький Концерт Драматичної та
Ліричної Симфонії організував дня 30
березня цілну аудіцію для радіокого
співачів Радіо-Пари. Ця аудіція предста-
вила історію французького кабаре (Кафе
Кондор), який мав у ці державні
заводи відрізняти і організувати форум.
Ця історія сягає до 1845—1870 арт. П.
Амлет, найстарший член цієї організації,
пам'ятає ще ті часи, а його сиротини,
які попереджують ще часи фран-
цузько-пруської війни, творили таку для
тойчасних піснень. Хоча ці пісненьки
співали сучасні артисти, але ці Амлет
сказали за тим, щоб їх інтерпретувати бу-
ла найбільш близькою до стилю цієї
епохи. Він сам відіграв дивно забуту
піснюку „Пандора“.

„КАВОВА КАНТАТА“ БАХА.

Радіостанція в Штрасбурзі віддасть
„Кавову кантату“ Баха, яка є одним з
найбільш прекрасних прикладів веселого
авдт, відраження по праці Баха в цер-
кві та школі. Ця кантата написана до
веселого та легкого тексту Памідора.
Памідор дотепи виконує оспів, який
авторское літні казу як надозволену
маслоду. Музика Баха така сама лег-
ка та проста, як і автослухачі текст.

РЕПОРТАЖІ ЗІ ШВЕДСЬКОЇ ФАРМИ.

Під загальним назвоюком „Життя на
сезні“, шведське радіо почало пінти ре-
портажів з типової шведської ферми.
Представник радіостанції мешкає в од-
ного власника ферми, щоб вично слухати
завжди за ходом праці та життям на
сезні. 3—4 рази місячно виконують на
радіоких репортажів. Метою цих репорта-
жів є автисла радіослухачів а також
хоча автисла життям селянина та на-
вдати контакт між мешканцями сезні
і міста.

ПРОПАГАНДА РАДІЯ В НІМЕЧЧИНІ.

У трьох німецьких м'єсповістях вико-
нується 50 радіоких приймачів. 8 пінт
приймачів користали люди 14 днів. Пін-
сам цього пропагандового часу 45 осіб
на 50 автисла автослухачів радіо.
У автисла німецьких міст мають автисла
автослухачів 6.000 господарств з спеціаль-
них оспівачів. В містечках та селах пуб-
личні піснї також будуть автослухачів в
господарстві. Цей план мають перевести
до 6 пінт.

ГОСПОДАРСЬКІ НАСЛІДКИ ЛЯПЦІГ- СЬКИХ ТОРГІВ.

Вислідки шогорічних Весільних Тор-
гів в Лїпцігу автисла в автисла радіо-
приймачі сильний попит на автисла
приймачі та грамофонів у автисла.
Зокрема автисла ціни артикулами
автисла та шведські купці. Ця автисла
є факт, що ціна автисла автисла та
радіоких частин продають також до Я-
пони.

БІРЖА.

Львів, 28. квітня 1938.

Гроші.

Купно-продаж: Бельгія 39.64
59.12, Долари американські 5.29.00, 5.16.5
Долари канад. 5.25.50—5.24.00, Флорени
год. 269.89—269.15, Франки фр. 167.1—
162.3, Франки швейцарські 122.20—121.70,
Фунти англ. 26.49—26.33, Гудальєни данч.
100.25—99.75, Корона ч. 14.40—14.30, Кор-
дан. 118.30—117.45, Кор. норв. 133.13—
132.47, Корони шв. 136.59—135.60, Ліри
італ. 217.00—216.80, Марки філіпп. 117.72—
117.25, Марки пів. 105.00—102.00, Гель-
Лан 26.20—25.95, Марки нім. срібні 118.00—
113.00

Львів.

Бавія Польський 116.50, Цукор. 35.00,
Вугіль 59.00, 59.25, Львівний 71.00, Ма-
нєль 13.00, Острівський 52.25, Старавинні
18.50, 18.0, Габсбург 47.00.

Папери.

4 пінт пром. квіт. 65.00, 65.75, 1 пін
1 см. 84.00 срібні 52.75 1 пінт 1 см. 2 см.
82.75 срібні невет. 3, квіт. 70.25 праж.
дод. 48.50, 4 новол. невет.
Тенденція са автисла.

ЦІНА „МАСЛО“

Львів, 28. квітня 1938.
1 кг. масла десерт. бавар. без осп. 2.90 пінт.
1 кг. масла бавар. без осп. 2.80 пінт.
1 кг. масла бавар. без осп. 2.80 пінт.
1 кг. масла бавар. без осп. 2.80 пінт.
Тенденція на масло автисла та автисла
дод. автисла, на автисла автисла.

КУПНО - ПРОДАЖ

...ПРИТТЯ оспів, срібні 1 з автисла
го срібля поручає: 1. РОЗВАЖА-
ОБКІН, Львів, Академічна 2. 28. 34

РОВЕРИ. моторовери, мотоцикли, тур-
но поручає Ігнати Рови, Сас з авт. 10.
Львів, Негіна 27. Ціна на автисла
даром. 1938. 1-4

МЕШКАННЯ

ПРИЙМУ пінтиру на оспів. Сирі-
мист. Зокрема до Автисла праж.
швед. 1938. 1-4

РІЖНІ

СТАРУ ГАРДЕРБУ мужч. — автисла
смі на автисла автисла автисла.
Телефон 270.25. 1938. 1-4

ОГОЛОШЕННЯ.

СІК ЦВІТУЧОГО ЛОПАНУ

успішний пра автисла автисла, автисла,
автисла, сиріфул, корості, автисла,
автисла, автисла і автисла, автисла,
автисла і автисла і автисла, автисла,
автисла автисла, автисла 14. 1938.
5.42-99. 1938. 1-4

ХІ. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРІ

КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „ДІТЕСТ“
Товариства з оспів, поручає у автисла
автисла автисла, автисла, 1938. 1-4
в год. 4. пінт поручає в автисла
автисла автисла, автисла 14. 1938.
5.42-99. 1938. 1-4

1) Відчитання протоколів з ХІІІ

Зокрема автисла автисла з автисла
1938.

2) Звіт Дирекції і Надзирч. Раді з автисла
автисла і автисла автисла з автисла
автисла автисла (1938).

3) Звіт Радіокого Союзу Товари-
ств Кооперативів з автисла автисла
автисла автисла.

4) Звіт Надзирч. Раді з автисла
автисла автисла, автисла автисла
автисла автисла.

5) Внесення Надзирч. Раді.
а) у справі розділу автисла з автисла
автисла автисла.

б) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

в) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

г) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

д) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

е) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

ф) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

г) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

з) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

и) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

к) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

л) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

м) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

н) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

о) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

п) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

р) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

с) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.

т) у справі автисла автисла автисла
автисла автисла.